

Til deg som har fått beskjed om å være hjemme i isolasjon, karantene eller ventekarantene.

Språk: Nordsamisk

Opprettet: 03/2020 Endret: 28.03.21

Dutnje guhte leat gohččojuvvon leat ruovttus isolašuvnnas, erremis dahje vuordinerremis

Eatnašat geat buohccájit koronadávddain (covid-19) vásihit láivves givssiid, muhto soapmásat sáhttet duođalaččat buohccát ja duođaleamos váikkuhus lea jápmin. Danne geahččalat mii goazahit njoammuma leavvamis servodagas.

Vai hehte ahte njoammu leavvá, fertejit sii gain lea korona isolerejuvvot oalát eará olbmui. Sii, geaid navdit sáhttet leat njoammuduvvon, galget leat erremis.

Isolašuvdna ja erren ii leat juoga man olmmoš vállje. Jus doavttir dahje giella gos orut gohčču du erremii dahje isolašuvdnii, fertet čuovvut njuolggadusaid ja rávvagiid mat gusket dasa. Sii geat eai daga dan, sáhttet ránggáštuvvot sáhkuiguin dahje giddagasain. Sáhtta maiddái gohččojuvvot leat ruovttus vaikke vel ii leat lága bokte mearriduvvon.

Maid mearkkaša leat isolašuvnnas?

Jus dus lea korona de gohččojuvvot leat isolašuvnnas. Dat mearkkaša ahte it galgga leat lahka eará olbmuid, it singuin ge geaiguin orut. Don berret leat sierra lanjas, boradit iežat lanjas itge galggašii geavahit seamma basadanlanja, hivessega dahje gievkkana go earát. Don it sáhte mannat olggos. Smávva mánát dahje olbmot gain lea dárbu dearvvašvuodaveahkkái fertejit oažžut dan divššu man dábálaččat ožžot.

Jus dus ii leat báiki mii heive isolašuvdnii, galgá giella veahkehit dan háhkat dutnje.

Isolašuvdna bistá dassá doavttir dadjá ahte it sáhte earáid njoammudit. Válde oktavuoda doaktáriin dahje doavtterfávttain (telefovdna 116 117) jus dovddat ahte leat hui buozas dahje dárbbasat mediinnalaš veahki. Muhttimat buohccájit nu duođalaččat ahte fertejit buohccivissui. Dan mearrida doavttir.

Jus oaččut dieđu ahte dus lea korona, de riŋge giella dutnje guorrat njoammuma. Njoammuguorran lea dehálaš vai sáhtta bissehit njoammuma. Buohkat geaiguin orut, ja buohkat geaiguin leat ovtastallan manjimuš áiggi, fertejit erremii.

Gielladas lea jávohisvuodageasku. Lea dehálaš ahte dii gulahallabehtet, nu ahte jeara jus dus leat jearaldagat. Sáhtat bivdit dulkka jus lea váttis áddet giela. Dulkka lea nuvttá.

Maid mearkkaša leat erremis?

Jus gulat ahte leat leamaš dilálašvuodas gos leamaš njoammu, de galgga leat erremis. Dat guoská maiddái jus boadát Norgii eanaš eará riikkain. Erren mearkkaša ahte galgga doallat gaska earáide, maiddái sidjiide geaiguin orut. Sáhtta spiehkastit njuolggadusas go lea oktavuoha smávva mánáiguin ja olbmui gain lea dárbu dearvvašvuodaveahkkái, sii fertejit oažžut dan divššu man dábálaččat ožžot.

Go bohtá Norgii, de fertejit eatnašat leat moadde beaivvi errenhoteallas, ja juohkehaš ferte dan ieš máksit. Jus galgga leat erremis iežat ruovttus, de dus berre leat sierra latnja, itge galgga geavahit

Til deg som har fått beskjed om å være hjemme i isolasjon, karantene eller ventekarantene.

Språk: Nordsamisk

Opprettet: 03/2020 Endret: 28.03.21

oktasašlanjaid go earát leat doppe. Jus dát ii leat vejolaš gos don orut, de sáhtá dutnje fálljuvvot leat eará sajis, ovdamearkka dihte errenhoteallas.

It galgga mannat skuvlii, bargui, itge galgga leat mielde eará doaimmain.

Itge sáhte johtit kollektiivasáhtuiguin (bussiin, trihkain, t-bánain, togain, girdiin, itge fearggain).

Sáhtát váccašit okto olgon, muhto dus berre leat 2 mehtera gaska earáide.

Berret bivdit earáid gávppašit iežat ovddas dahje dingot biepmuid ruoktut. Jus duođaid lea dárbu fitnat oastimin biepmuid dahje dálkasiid, de sáhtát dan dahkat, muhto dalle fertet doalahit gaska earáide ja geavahit njálbmesuoji.

Berret iskkahit iežat sihke go errenáigodat álgá ja ovdal dat nohká, ja dakkaviđe jus dovdagoađát korona dávdamearkkaid. Dalle lea nuvtá váldit koronaiskosa. Jus šaddagohtet korona dávdamearkkat go leat erremis de lea jáhkehahtti ahte leat njoammuduvvon. Dalle fertet leat isolašuvnnas dassáži go leat ožžon vástádusa iskosis. Válde oktavuoda doaktáriin jus buohccát dahje dárbbasat medisiinnalaš veahki dan botta go vuorddát iskusvástádusa.

Erren bistá dábálaččat 10 jándora dan rájes go bohtet Norgii dahje dan rájes go ledjet dilálašvuodas gos sáhtát leat njoammuduvvon. Jus oaččut negatiiva vástádusa iskosis mii lea áramusat váldon 7 jándora maŋná go bohtet riikii dahje dan rájes go ledjet dilálašvuodas gos sáhtát leat njoammuduvvon, ja dus eai leat dávdamearkkat, de lea errenáigi nohkan.

Maid mearkkaša leat vuordinerremis?

Jus orut ovttain guhte lea lagasoktavuohta, de fertet don leat vuordinerremis dassá lagasoktavuohta lea ožžon vuosttaš iskusvástádusa. Jus lagasoktavuođa vuosttaš iskusvástádus lea negatiiva, de it leat don šat vuordinerremis. Jus lagasoktavuođa vuosttaš iskusvástádus lea positiiva, de fertet leat dábálaš erremis mii bistá guhkit (geahča dás badjelis).

Jus lagasoktavuohta geainna orut lea vuollet 2 jagi, dahje eará sivaid geažil ii sáhte váldit iskosa sus, de sáhtát loahpahit vuordinerrema dan bokte ahte válddát iskosa áramusat 3 jándora maŋnágo lagasoktavuođas leamaš oktavuoha suinna gii lea njoammuduvvon. Sáhtát álo loahpahit iežat vuordinerrema go lagasoktavuohta geainna orut lea loahpahan iežas errenáiggi.

Jus lagasoktavuođas šaddagohtet dávdamearkkat dan botta go lea erremis, lea jáhkehahtti ahte son lea njoammuduvvon. Dalle fertet don guhte orut lagasoktavuođain leat erremis dassá lagasoktavuohta oažžu negatiiva vástádusa iskosis.

Jus leat vuordinerremis, de galggat čuovvut seamma rávvagiid mat gusket go jus leat erremis. Dat mearkkaša ahte galggat leat ruovttus, doalahit gaska eará rávisolbmuide ja stuorát mánáide geaiguin orut.

Čuovo mielde!

Eiseválddit bivdet buohkaid geat orrot Norggas lohkat dehálaš dieđuid ja neavvagiid koronavirusa birra siidduin www.fhi.no ja www.helsenorge.no. Rávvagat rivdet dávjá. Dieđut leat gávdnamis mángga gillii. Sáhttet leat iešguđetge rávvagat iešguđetge gielddain. Danne lea dehálaš ahte čuovut

Til deg som har fått beskjed om å være hjemme i isolasjon,
karantene eller ventekarantene.

Språk: Nordsamisk

Opprettet: 03/2020 Endret: 28.03.21

mielde vai dieđát mii guoská dutnje dan gielddas gos don leat. Jus dutnje lea váttis áddet dieđuid,
ávžžuhat mii du bivdit muhttin oahppása veahkehit du jorgalit dieđuid.